

Kırkayağın aklını karıştıran sır

Ali Osman Bey: “Mesnevi-i Nuriye’nin 13. Lem’asında geçen, “Sâniin Vacip ve Vahit olduğuna her şeyde iki şahit olduğu...” meselesini açar mısınız? Bu iki şahit nedir?”

DUR BİR DÜŞÜNEYİM!!

Kırkayağa, “Bu kadar çok ayakla nasıl yürüyorsun?” demişler.

Kırkayak: “Dur, bir düşüneyim!” Demiş.

Düşünerek adım atmaya çalışmış, aklı karışmış ve yürüyememiş!

Bu temsil bize her şeyi her işine sevk etmenin akıl işi olmadığını, dolayısıyla sınırsız bir kudretin her şeyde hükmettiğini, bu sınırsız kudretin her şeyi tek bir nizamla idare ettiğini ve her şeyi nizamca birbirine bağladığını gösteriyor. Bu birlik ise Yaratıcının tekliğini, yani Vahid olduğunu gösteriyor.

Bütün âlemde tek ve birbiriyle zorunlu olarak bağlantılı bir sistemden bahsediyorsak, o zaman mecbur olarak tek bir Yaratıcıdan söz edeceğiz.

O zaman Üstad hazretlerinin ifadesiyle; her şey, Allah’ın var ve bir olduğuna iki şahit hükmündedir denilebilir.

SINIRSIZ KÜÇÜKLERİN SINIRSIZ BÜYÜK İŞ YAPMALARI

Zerrelerden seyyarelere, nakışlardan güneşlere ve yıldızlara her şeyde öncelikle gördüğümüz şey, korkunç bir acz ve fakrdir. Çünkü her şey, kendi cirminden çok daha büyük ölçekte vazifeler yapması gerekmektedir. Oysa cirmine baksanız bir hiç mesabesinde! Zerreler, fotonlar, kuarklar, protonlar, elektronlar, atomlar, moleküller, mineraller, unsurlar... Gibi gözün değil, mikroskobun da görmediği küçücük cirmlerin ve maddelerin, maddenin temel taşını oluşturmak, maddenin enerji boyutundan madde boyutuna geçişini düzgünce ve bilimsel biçimde sağlamak ve maddenin düzenli biçimde işlerliğini yürütmek gibi kendi cüsselerinin ve cirmlerinin akılları hayrette bırakacak derecede çok üzerinde işler başarması gerekmektedir.

Cirm son derece küçük, vazife son derece büyüktür! Böyle son derece büyük işlerin, son derece küçük cirmlerce yapılması akla ziyandır! Ortada korkunç bir tezat vardır ve gözümüz özünde bu tezat âlemi doldurmuştur. Bir tarafta son derece acziyet içinde olması gereken zerrecikler, diğer tarafta sonsuz bir kudretle ancak yapılan, bir aciz zerreye asla verilemeyecek işler!

Dolayısıyla acziyet lisanıyla bütün zerreler ve her şey, Allah'ın kudretinin vacip olduğuna şahit olmaktadır.

SINIRSIZ FAKİRLİĞİN SINIRSIZ ZENGİNLİĞİ

Öte yandan söz konusu zerrecikler zenginlik namına hiçbir şeye sahip olmamaları gerekirken, dünyanın bütün serveti ve zenginliği ellerinden geçmektedir, elleriyle olmaktadır. Burada da korkunç bir tezat vardır ve bu tezatta zerrecikler ve her şey, fakr lisanıyla Allah'ın gınasını ve zenginliğini göstermektedirler.

Bu hususu Bediüzzaman şöyle ifade ediyor:

Zerrelerden seyyarelere her şey, “acziyle beraber, nizam-ı umumînin bozulmaması için, hamil bulunduğu acip ve mühim vazifeler cihetiyle Sâniin vahdetine delâlet eder.”¹

Anlaşılan şu ki, zerrelerden yıldızlara her şey sonsuz bir acizlik içinde olmasına rağmen, kâinatın umumi nizamı için çok büyük vazifeler yüklenmişlerdir ve bu vazifelerini hakkıyla yerine getirmektedirler. Burada tek bir terbiyenin, tek bir disiplinin, tek ve birbiriyle vazgeçilmez derecede bağlantılı bir sistemin varlığı göze çarpmaktadır. Bütün kâinatta zerrelerden yıldızlara ayrı ayrı maddeler, kütleler, âlemler olmasına rağmen, tek ve birbiri ile bağlı bir sistemden bahsediyorsak, bu iş ne zerrelerin, ne büyük kütlelerin işi olamaz. Çünkü ne büyük, ne küçük maddeler âlemdeki nizamı bilip uyamazlar. Farz edelim, kendi nizamlarını bilseler bile, koca âlemin nizamını bilip uymaları imkânsızdır.

Mesela helyum ve hidrojen yumağı olan güneş semada, bin bir mineralin deposu toprak yeryüzünde, hayatın farklı ve vazgeçilmez bir ihtiyacı olan su yerin içinde, varlığı yutan bir eleman olan ateş yerin karnındadır. Bu kadar farklı ve daha nice elemanlar, hepsi hayat için birbirine bağlı olarak lazımdır. Hepsi âlemin nizamında bir boşluğu doldurmakta, bir bütünün parçasını oluşturmaktadır. Bunca farklı elemanı insan aklı ile bir arada tutmak ve yürütmek imkânsızdır.

Dipnot:

1 -Mesnevi-i Nuriye, s. 35